



Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

18 decembrie 2014*

„Recurs — Înțelegeri — Piața europeană a conductelor marine — Succesiune de entități juridice — Imputabilitatea comportamentului ilicit — Reducerea amenzii de către Tribunal — Competență de fond”

În cauza C-434/13 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 1 august 2013,

Comisia Europeană, reprezentată de S. Noë, de V. Bottka și de R. Sauer, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

recurentă,

celelalte părți în proces fiind:

Parker Hannifin Manufacturing Srl, fostă Parker ITR Srl, cu sediul în Corsico (Italia),

Parker-Hannifin Corp., cu sediul în Mayfield Heights (Statele Unite),

reprezentate de F. Amato, de F. Marchini Càmia și de B. Amory, avocats,

reclamante în primă instanță,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul A. Tizzano, președinte de cameră, domnii S. Rodin, E. Levits, doamna M. Berger (raportor) și domnul F. Biltgen, judecători,

avocat general: domnul M. Wathelet,

grefier: domnul V. Tourrès, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 5 iunie 2014,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 4 septembrie 2014,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: engleza.

Hotărâre

- 1 Prin recursul formulat, Comisia Europeană solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene Parker ITR și Parker Hannifin/Comisia (T-146/09, EU:T:2013:258, denumită în continuare „hotărârea atacată”), prin care acesta a anulat în parte Decizia C(2009) 428 final a Comisiei din 28 ianuarie 2009 privind o procedură în temeiul articolului 81 [CE] și al articolului 53 din Acordul privind SEE (cazul COMP/39406 – Conduce marine) (denumită în continuare „decizia în litigiu”) și a redus cuantumul amenzii care fusese aplicată prin această decizie societății Parker ITR Srl (denumită în continuare „Parker ITR”), precum și cuantumul pentru care Parker-Hannifin Corp. (denumită în continuare „Parker-Hannifin”) fusese considerată răspunzătoare în solidar din amenda menționată.

Cadrul juridic

- 2 Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele [81 CE] și [82 CE] (JO 2003, L 1, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 167) prevede la articolul 23 alineatul (2):

„Comisia poate aplica, prin decizie, amenzi asupra întreprinderilor și asociațiilor de întreprinderi atunci când, în mod intenționat sau din neglijență, acestea:

(a) încalcă articolul [81 CE] sau [82 CE] [...]

[...]

Pentru fiecare întreprindere și asociație de întreprinderi care participă la încălcarea normelor, amenda nu depășește 10 % din cifra de afaceri totală din exercițiul financiar precedent.

[...]”

- 3 În ceea ce privește controlul jurisdicțional exercitat asupra cuantumului unei amenzi aplicate în temeiul acestei dispoziții, articolul 31 din același regulament prevede că „Curtea de Justiție are plenitudine de competență cu privire la acțiunile introduse împotriva deciziilor prin care Comisia stabilește o amendă sau o penalitate cu titlu cominatoriu. Curtea de Justiție poate elimina, reduce sau mări amenda sau penalitatea cu titlu cominatoriu aplicată”.
- 4 Orientările privind calcularea amenzilor aplicate în temeiul articolului 23 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 (JO 2006, C 210, p. 2, Ediție specială, 08/vol. 4, p. 264, denumite în continuare „Orientările din 2006”) precizează la punctul 24 că, „[p]entru a ține seama pe deplin de durata participării fiecărei întreprinderi la încălcare, cuantumul determinat în funcție de valoarea vânzărilor [...] se multiplică cu numărul de ani de participare la încălcare. Perioadele mai mici de un semestru se consideră o jumătate de an; perioadele mai mari de șase luni, dar mai mici de un an, se calculează ca un an întreg”.
- 5 Punctul 28 din Orientările din 2006 prevede că cuantumul de bază al amenzii poate fi mărit atunci când Comisia constată existența unor circumstanțe agravante, precum rolul de conducător sau de instigator la încălcare.

Istoricul cauzei și decizia în litigiu

- 6 Activitățile din sectorul conductelor marine în discuție în prezenta cauză au fost create în 1966 de Pirelli Treg SpA, o societate care aparține grupului Pirelli. Acestea au fost preluate în 1990, în urma fuziunii dintre două filiale în cadrul grupului Pirelli, de ITR SpA.

- 7 În anul 1993, ITR SpA a fost cumpărată de Saiag SpA.
- 8 În anul 2001, Parker-Hannifin, societatea-mamă a grupului Parker-Hannifin, și Saiag SpA au inițiat discuții referitoare la posibila achiziție de către Parker-Hannifin a activităților privind conductele marine ale ITR SpA. În perspectiva acestei vânzări, ITR SpA a creat în luna iunie a anului 2001 o filială denumită ITR Rubber Srl (denumită în continuare „ITR Rubber”).
- 9 La 5 decembrie 2001, Parker-Hannifin Holding Srl, o filială deținută 100 % de Parker-Hannifin, a convenit cu ITR să cumpere 100 % din acțiunile ITR Rubber.
- 10 Contractul prevedea printre altele că transferul sectorului țevilor din cauciuc, inclusiv sectorul conductelor marine, de la ITR SpA către ITR Rubber se va efectua la cererea Parker-Hannifin Holding Srl.
- 11 La 19 decembrie 2001, ITR SpA a transferat activitățile sale din sectorul conductelor marine către ITR Rubber.
- 12 Transferul și-a produs efectele la 1 ianuarie 2002.
- 13 La 31 ianuarie 2002, Parker-Hannifin Holding Srl a cumpărat de la ITR SpA acțiunile ITR Rubber. ITR Rubber a devenit ulterior Parker ITR.
- 14 În anul 2007, Comisia a inițiat o investigație pentru încălcarea articolului 81 CE și a articolului 53 din Acordul privind Spațiul Economic European din 2 mai 1992 (JO 1994, L 1, p. 3, Ediție specială, 11/vol. 53, p. 4), pe piața conductelor marine.
- 15 La articolul 1 din decizia în litigiu, Comisia a constatat că 11 societăți, printre care Parker ITR și Parker-Hannifin, săvârșiseră în sectorul conductelor marine în cadrul Spațiului Economic European (SEE) o încălcare unică și continuă, care constituia o încălcare a articolului 81 CE și a articolului 53 din acordul menționat, în diferite perioade cuprinse între 1 aprilie 1986 și 2 mai 2007, încălcarea constând în atribuirea unor cereri de ofertă, stabilirea prețurilor, stabilirea cotelor, stabilirea condițiilor de vânzare, împărțirea piețelor geografice și schimbul de informații sensibile cu privire la prețuri, volumul vânzărilor și cererile de ofertă.
- 16 În ceea ce privește intimatele, Comisia a constatat, la articolul 1 literele (i) și (j) din decizia în litigiu, că acestea participaseră la înțelegere în perioada cuprinsă între 1 aprilie 1986 și 2 mai 2007, pentru Parker ITR, și între 31 ianuarie 2002 și 2 mai 2007, pentru Parker-Hannifin.
- 17 Pentru acest motiv, Comisia a aplicat Parker ITR, la articolul 2 primul paragraf litera (e) din decizia în litigiu, o amendă de 25 610 000 de euro, precizând că, din acest quantum, Parker-Hannifin răspundea în solidar pentru suma de 8 320 000 de euro.

Hotărârea atacată

- 18 Parker ITR și Parker-Hannifin au introdus la Tribunal o acțiune având ca obiect, cu titlu principal, anularea deciziei în litigiu în măsura în care le privea și, cu titlu subsidiar, reducerea amenzii aplicate. În susținerea acțiunii, acestea invocau nouă motive.

- 19 Prin hotărârea atacată, Tribunalul a admis primul motiv, în ceea ce privește primul aspect al acestuia, întemeiat pe încălcarea principiului răspunderii personale, și a anulat articolul 1 litera (i) din decizia în litigiu, în măsura în care reținea răspunderea Parker ITR pentru perioada anterioară datei de 1 ianuarie 2002. În această privință, Tribunalul a statuat, la punctele 115 și 116 din hotărârea atacată:

„115 Trebuie constatat că, pe de o parte, de la 27 iunie 2001 la 31 ianuarie 2002, ITR Rubber era o filială deținută 100 % de ITR [SpA] și, pe de altă parte, transferul activelor referitoare la țevile din cauciuc către ITR Rubber nu și-a produs efectele decât din 1 ianuarie 2002, niciun element din dosarul Comisiei nedemonstrând că ITR Rubber a desfășurat vreo activitate și în special o activitate în legătură cu conductele marine anterior acestei date. Întrucât ITR [SpA] a vândut ansamblul acțiunilor ITR Rubber către Parker-Hannifin, prin contractul încheiat la data de 5 decembrie 2001 și executat prin transferul ansamblului acțiunilor către cumpărător la 31 ianuarie 2002, nu se contestă că înființarea unei filiale pentru ramura de activitate referitoare la țevile din cauciuc realizată de ITR [SpA] făcea parte în mod evident dintr-un obiectiv de vânzare a acțiunilor acestei filiale către o întreprindere terță [...]

116 În aceste condiții, revenea persoanei juridice care conducea întreprinderea în cauză la momentul comiterii încălcării, mai precis ITR [SpA] și societății sale mamă Saiag [SpA], să își asume răspunderea pentru aceasta, chiar dacă, la momentul adoptării deciziei de constatare a încălcării, desfășurarea activității referitoare la conductele marine fusese plasată sub răspunderea altei întreprinderi, în speță Parker-Hannifin. Astfel, principiul răspunderii personale nu poate fi repus în discuție prin invocarea principiului continuității economice în cazurile în care, precum în speță, o întreprindere implicată în înțelegere, mai precis Saiag [SpA] și filiala sa ITR [SpA], cesionează o parte din activitățile sale unui terț independent și nu există nicio legătură structurală între cedent și cesionar – mai precis, în prezenta cauză, între Saiag [SpA] sau ITR [SpA] și Parker-Hannifin.”

- 20 În ceea ce privește al cincilea și al șaselea motiv, referitoare la majorarea amenzii aplicate Parker ITR și Parker-Hannifin în considerarea rolului de conducător pe care l-ar fi avut Parker ITR în perioada cuprinsă între luna iunie a anului 1999 și luna septembrie a anului 2001, Tribunalul a constatat că, „având în vedere că primul motiv [fusese] admis”, se impunea „în consecință” admiterea acestora (punctele 139, 140, 145 și 146, precum și 253 și 254 din hotărârea atacată).

- 21 Tribunalul a respins celelalte motive. În ceea ce privește în special al optulea motiv, întemeiat mai precis pe o încălcare a articolului 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003 cu ocazia calculării plafonului de 10 % din cifra de afaceri aplicabil părții din amendă pentru care Parker ITR a fost considerată singura răspunzătoare, Tribunalul a statuat, la punctele 227 și 228 din hotărârea atacată:

„227[...] potrivit unei jurisprudențe constante, obiectivul urmărit prin introducerea plafonului de 10 % nu se poate realiza decât dacă acest plafon este aplicat într-o primă etapă fiecărui destinatar separat al deciziei prin care este aplicată amenda. Numai dacă se dovedește ulterior că mai mulți destinatari constituie și la data adoptării acestei decizii întreprinderea, în sensul entității economice răspunzătoare pentru încălcarea sancționată, plafonul poate fi calculat pe baza cifrei de afaceri globale a acestei întreprinderi, cu alte cuvinte a tuturor componentelor sale cumulate (Hotărârea Tokai Carbon și alții/Comisia, [T-71/03, T-74/03, T-87/03 și T-91/03, EU:T:2005:220], punctul 390).

228 Având în vedere că primul motiv a fost admis, al optulea motiv, în măsura în care privește perioada încălcării anterioară datei de 1 ianuarie 2002 în care încălcarea a fost comisă de ITR [SpA], este inoperant. Pe de altă parte, este nefondat, în ceea ce privește perioada încălcării ulterioară datei de 1 ianuarie 2002, din moment ce, în toată această perioadă, cu excepția unei luni, Parker ITR și Parker-Hannifin constituiau o unitate economică răspunzătoare pentru încălcarea sancționată. Prin urmare, plafonul amenzii putea fi calculat pe baza cifrei de afaceri globale a acestei întreprinderi, cu alte cuvinte a tuturor componentelor sale cumulate.”

- 22 În exercitarea competenței sale de fond, Tribunalul a recalculat, la punctele 246-255 din hotărârea atacată, cuantumul amenzii aplicate Parker ITR și l-a redus la 6 400 000 de euro. În ceea ce privește cuantumul la plata căruia Parker-Hannifin este considerată răspunzătoare în solidar, Tribunalul l-a redus, la punctul 257 din hotărârea atacată, la 6 300 000 de euro pentru motivul că răspunderea solidară a acestei societăți nu poate fi reținută pentru perioada cuprinsă între 1 și 31 ianuarie 2002.

Concluziile părților

- 23 Comisia solicită Curții:

- anularea hotărârii atacate în măsura în care prin această hotărâre Tribunalul a anulat în parte decizia în litigiu și a redus cuantumul amenzii aplicate prin decizia menționată Parker ITR și Parker-Hannifin;
- respingerea acțiunii formulate în fața Tribunalului și
- obligarea intimatelor la plata tuturor cheltuielilor de judecată.

- 24 Parker ITR și Parker-Hannifin solicită Curții:

- respingerea recursului și
- obligarea Comisiei la plata tuturor cheltuielilor de judecată.

Cu privire la cererea de redeschidere a fazei orale a procedurii

- 25 Întrucât faza orală a procedurii a fost închisă la 4 septembrie 2014, în urma prezentării concluziilor avocatului general, intimatele au solicitat redeschiderea fazei orale a procedurii prin scrisoarea din 14 octombrie 2014, depusă la grefa Curții la 20 octombrie 2014.

- 26 În susținerea cererii menționate, acestea arată în esență că trebuie supusă unei dezbateri în contradictoriu problema, care s-ar ridica în ipoteza unei anulări a hotărârii atacate, referitoare la cum ar trebui aplicat, în vederea calculării amenzii aplicate Parker ITR, plafonul de 10 % prevăzut la articolul 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003 pentru perioada în care această societate nu făcea parte din grupul Parker-Hannifin. Intimatele arată, în primul rând, că, în aceeași zi cu prezentarea concluziilor în prezenta cauză, Curtea a pronunțat o hotărâre decisivă pentru acest aspect (Hotărârea YKK și alții/Comisia, C-408/12 P, EU:C:2014:2153). Acestea susțin, în al doilea rând, că, având în vedere că Tribunalul a examinat temeinicia argumentelor pe care le-au prezentat referitor la acest subiect înainte de a le respinge, avocatul general a interpretat în mod eronat hotărârea atacată. Acestea adaugă că nu au avut oportunitatea de a se exprima cu privire la consecințele, în prezenta procedură, ale lipsei unui recurs incident.

- 27 În această privință, trebuie amintit că, în temeiul articolului 83 din Regulamentul de procedură, Curtea poate oricând să dispună, după ascultarea avocatului general, redeschiderea fazei orale a procedurii, în special atunci când consideră că nu este suficient de lămurită sau atunci când o parte a invocat, după închiderea acestei faze, un fapt nou de natură să aibă o influență decisivă asupra deciziei Curții sau atunci când cauza trebuie soluționată pe baza unui argument care nu a fost pus în discuția părților sau a persoanelor interesate prevăzute la articolul 23 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene (Hotărârea Buono și alții/Comisia, C-12/13 P și C-13/13 P, EU:C:2014:2284, punctul 26 și jurisprudența citată).

- 28 În speță, Curtea consideră, după ascultarea avocatului general, că este suficient de lămurită pentru a se pronunța în sensul că prezenta cauză nu trebuie soluționată pe baza unor argumente care nu ar fi fost puse în discuția părților și că Hotărârea YKK și alții/Comisia (EU:C:2014:2153) nu constituie un fapt nou de natură să aibă o influență decisivă asupra deciziei.
- 29 În plus, în temeiul articolului 252 al doilea paragraf TFUE, avocatul general are rolul de a prezenta în mod public, cu deplină imparțialitate și în deplină independență, concluzii motivate în cauzele care, în conformitate cu Statutul Curții, necesită intervenția sa. Nici concluziile avocatului general, nici motivarea pe care se întemeiază acestea nu sunt obligatorii pentru Curte (Hotărârea Buono și alții/Comisia, EU:C:2014:2284, punctul 27 și jurisprudența citată).
- 30 În consecință, cererea de redeschidere a procedurii orale trebuie respinsă.

Cu privire la recurs

- 31 În susținerea recursului, Comisia invocă două motive.

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe o aplicare eronată a jurisprudenței privind criteriul continuității economice

Argumentele părților

- 32 Comisia susține că atunci când a statuat, la punctul 116 din hotărârea atacată, că principiul răspunderii personale nu poate fi repus în discuție prin invocarea principiului continuității economice în cazurile în care, precum în speță, o întreprindere implicată în înțelegere cesionează o parte din activitățile sale unui terț independent și nu există nicio legătură structurală între cedent și cesionar, Tribunalul a tratat două operațiuni distincte ca fiind una singură și a confundat criteriile juridice aplicabile. Tribunalul ar fi considerat pertinentă numai a doua dintre cele două operațiuni, care a vizat vânzarea unei filiale de către un grup altuia, și anume vânzarea ITR Rubber de către grupul Saiag către grupul Parker-Hannifin. În schimb, acesta ar fi ignorat prima operațiune, anterioară vânzării menționate, care avusese ca obiect un transfer de activități între două entități ale aceluiași grup, și anume între ITR SpA și ITR Rubber, care aparțin amândouă grupului Saiag. Potrivit Comisiei, acest transfer de activități ar fi avut loc în condițiile impuse de jurisprudență pentru a exista un caz de continuitate economică, din moment ce, la data la care a avut loc, cele două entități în cauză erau sub controlul aceleiași persoane și aveau legături strânse pe plan economic și organizațional (a se vedea în special Hotărârea ETI și alții, C-280/06, EU:C:2007:775, punctele 48 și 49).
- 33 Pentru a imputa entității cesionare răspunderea pentru un comportament ilicit al entității cedente, nu este necesar, potrivit Comisiei, ca legăturile structurale care există între acestea să se mențină pe toată perioada încălcării. Faptul că, în speță, ITR Rubber nu a rămas în grupul Saiag și că s-a scurs numai un scurt timp între crearea sa și vânzarea sa către grupul Parker-Hannifin ar fi, așadar, lipsit de incidență.
- 34 Comisia adaugă că, contrar celor statuate de Tribunal la punctul 116 din hotărârea atacată, nu era obligată să atribuie răspunderea pentru comportamentul ilicit în sarcina societăților-mamă Saiag SpA și ITR SpA. Alegând în prezenta cauză să atribuie răspunderea pentru încălcare în sarcina ITR Rubber, ca succesori economici ai acestor societăți, Comisia și-ar fi exercitat puterea de apreciere care îi este recunoscută de jurisprudență.
- 35 Ca răspuns, intimatele arată că, contrar celor susținute de Comisie, Curtea nu a instituit, în Hotărârea ETI și alții (EU:C:2007:775), o regulă mecanică potrivit căreia existența în trecut a unei simple legături structurale între cedentul și cesionarul activității implicate într-o încălcare atrage automat răspunderea cesionarului pentru săvârșirea de către cedent a încălcării. Curtea ar fi statuat mai restrictiv că o astfel

de consecință era posibilă numai cu condiția de a se demonstra că cedentul și cesionarul se aflau sub controlul efectiv al aceleiași persoane în momentul în care exista legătura structurală și că aceștia au aplicat în esență aceleași instrucțiuni comerciale.

- 36 Or, în decizia în litigiu, Comisia ar fi omis în totalitate să aprecieze dacă, în perioada scurtă în care a existat legătura structurală dintre ITR SpA și ITR Rubber, aceste condiții erau îndeplinite. Referitor la acest aspect, decizia respectivă ar menționa numai că, la momentul transferării activităților privind conductele marine de către ITR SpA către ITR Rubber, această din urmă societate era „deținută 100 %” de către prima. Decizia menționată nu ar face nicidecum referire la jurisprudența în temeiul căreia o societate-mamă poate fi prezumată că exercită o influență decisivă asupra unei filiale deținute 100 %. De altfel, în ipoteza în care decizia în litigiu s-ar întemeia în mod implicit pe respectiva prezumție, acest lucru ar constitui, în opinia intimatelor, o încălcare a dreptului lor la apărare, întrucât comunicarea privind obiecțiunile nu se referise în mod clar la aceasta.
- 37 Intimatele deduc de aici că, din moment ce Comisia a omis să aprecieze în decizia în litigiu dacă ITR SpA și ITR Rubber constituiau o singură întreprindere în scurta perioadă de timp în care au avut o legătură structurală, Tribunalul nu a săvârșit o eroare de drept atunci când a concluzionat că Parker ITR nu putea fi considerată răspunzătoare pentru comportamentul ITR doar pe baza unei astfel de legături structurale din trecut.
- 38 În plus, în cazul în care primul motiv ar fi admis, iar Curtea ar considera că trebuie efectuat un nou calcul al cuantumului amenzii, intimatele susțin că, în absența contestării de către Comisie în recursul său a punctelor 139 și 140, 145 și 146, precum și 253 și 254 din hotărârea atacată, în care Tribunalul a admis al cincilea și al șaselea motiv al acțiunii lor și a statuat că valoarea amenzii care le-a fost aplicată a fost majorată pentru motivul că Parker ITR ar fi avut, în perioada cuprinsă între luna iunie a anului 1999 și luna septembrie a anului 2001, rolul de conducător al încălcării, aceste puncte au devenit definitive.

Aprecierea Curții

- 39 Potrivit unei jurisprudențe constante, dreptul Uniunii în materie de concurență vizează activitățile întreprinderilor, iar noțiunea de întreprindere cuprinde orice entitate care exercită o activitate economică, independent de statutul juridic al acestei entități și de modul său de finanțare. În cazul în care o asemenea entitate încalcă normele de concurență, răspunderea pentru această încălcare revine, potrivit principiului răspunderii personale, întreprinderii respective (a se vedea în special Hotărârea Versalis/Comisia, C-511/11, EU:C:2013:386, punctul 51 și jurisprudența citată).
- 40 Curtea a precizat că, în cazul în care o entitate care a săvârșit o încălcare a normelor de concurență face obiectul unei modificări juridice sau organizaționale, această modificare nu are neapărat ca efect crearea unei noi întreprinderi exonerate de răspunderea pentru comportamentele contrare normelor de concurență ale entității precedente în cazul în care, din punct de vedere economic, există o identitate între cele două entități. Astfel, dacă întreprinderile ar putea eluda sancțiunile prin simplul fapt al modificării identității lor în urma restructurărilor, a cesiunilor sau a altor schimbări juridice sau organizaționale, ar fi compromis obiectivul de a reprima comportamentele contrare normelor de concurență și de a preveni repetarea acestora prin intermediul unor sancțiuni disuasive (Hotărârea ETI și alții, EU:C:2007:775, punctele 41 și 42 și jurisprudența citată).
- 41 Curtea a statuat astfel că, atunci când două entități constituie aceeași entitate economică, faptul că entitatea care a săvârșit încălcarea există încă nu împiedică, în sine, sancționarea entității căreia aceasta i-a transferat activitățile sale economice. În special, o asemenea punere în aplicare a sancțiunii este admisibilă atunci când aceste entități au fost sub controlul aceleiași persoane și, având în vedere

legăturile strânse care le unesc pe plan economic și organizațional, au aplicat, în esență, aceleași instrucțiuni comerciale (Hotărârea ETI și alții, EU:C:2007:775, punctele 48 și 49 și jurisprudența citată, precum și Hotărârea Versalis/Comisia, EU:C:2013:386, punctul 52).

42 În speță, primul motiv de recurs privește aspectul dacă, în cadrul încălcării sancționate prin decizia în litigiu, răspunderea ITR Rubber poate fi reținută, în temeiul principiilor rezultate din jurisprudența menționată la punctele 40 și 41 din prezenta hotărâre, pentru perioada anterioară datei de 1 ianuarie 2002.

43 Potrivit Comisiei, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept prin aceea că a statuat că această instituție a aplicat în mod greșit respectiva jurisprudență în decizia în litigiu din moment ce între cedent și cesionar nu existau legături structurale. Intimatele sunt, în ceea ce le privește, de părere că Tribunalul a aplicat în mod corect această jurisprudență întrucât Comisia a omis să dovedească faptul că între cele două entități în cauză existau legături efective.

– Cu privire la aprecierea existenței unor legături structurale între entitatea cedentă și entitatea cesionară

44 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că Comisia a reproșat ITR Rubber un comportament ilicit care se întinde pe perioada cuprinsă între 1 aprilie 1986 și 2 mai 2007 și a individualizat două perioade distincte, prima cuprinsă între 1 aprilie 1986 și 31 decembrie 2001, iar a doua începând cu luna ianuarie a anului 2002.

45 În ceea ce privește perioada cuprinsă între 1 aprilie 1986 și 31 decembrie 2001, Comisia a reținut mai întâi, astfel cum reiese din cuprinsul considerentelor (328) și (370) ale deciziei în litigiu, că, la data de 1 ianuarie 2002, ITR SpA era răspunzătoare pentru propriul său comportament, precum și pentru cel al predecesoarei sale Pirelli Treg SpA, pe care a absorbit-o pur și simplu în luna decembrie a anului 1990. Comisia a constatat ulterior că, la aceeași dată de 1 ianuarie 2002, ITR SpA și-a transferat activitățile din sectorul conductelor marine către filiala sa deținută 100 % ITR Rubber în cadrul unei reorganizări interne a grupului. Comisia a constatat de asemenea că, la data acestui transfer, ITR SpA și ITR Rubber erau unite pe plan economic printr-o legătură de la societate-mamă la filială deținută 100 % și făceau parte din aceeași întreprindere. Comisia a considerat că, într-un asemenea caz, conform jurisprudenței Curtii, răspunderea pentru comportamentul ilicit anterior al cedentului poate fi transmisă cesionarului, chiar dacă cedentul continuă să existe din punct de vedere juridic.

46 În acest context, trebuie să se constate că, prin aceea că a exclus, la punctul 116 din hotărârea atacată, că principiul continuității economice poate fi aplicabil în cazul în care, precum în speță, între cedent, și anume Saiag SpA sau filiala sa ITR SpA, și cesionar, identificat ca fiind Parker-Hannifin, nu există nicio legătură structurală, Tribunalul a tratat, în aprecierea sa, două operațiuni distincte ca fiind una singură. Tribunalul a omis să ia în considerare faptul că, într-o primă etapă, ITR SpA își transferase activitățile din sectorul conductelor marine către una dintre filialele sale înainte ca, într-o a doua etapă, să cesioneze societății Parker-Hannifin această filială.

47 În ceea ce privește considerațiile care l-au determinat să nu țină seama, în cadrul raționamentului său, de transferul unor activități de către ITR SpA către filiala sa ITR Rubber, Tribunalul a arătat, la punctul 115 din hotărârea atacată, că această filială a avut numai șapte luni de existență în cadrul acestui grup și a exercitat numai pentru scurt timp, o lună, activități legate de conductele marine și, mai general, că fusese constituită numai în scopul de a fi vândută unei întreprinderi terțe. Tribunalul a dedus de aici, la punctul 116 din hotărârea menționată, că, în aceste condiții, fostul operator al activităților în cauză, cu alte cuvinte ITR SpA și societatea sa mamă Saiag SpA, este cel care ar fi trebuit să fie răspunzător de încălcarea pentru perioada anterioară datei de 1 ianuarie 2002.

- 48 Pentru a examina coerența raționamentului dezvoltat de Tribunal, trebuie să se examineze, în consecință, dacă aceste considerații referitoare la data la care trebuie să fi existat legături structurale între cedent și cesionar și, respectiv, la perioada în care legăturile menționate trebuie să fi existat între aceștia, precum și la obiectivul urmărit de transferul de activități sunt pertinente în scopul de a aprecia existența unui caz de continuitate economică. Trebuie să se verifice de asemenea dacă, în speță, Comisia avea obligația de a atribui foștilor operatori răspunderea pentru încălcarea săvârșită înainte de respectivul transfer.
- 49 În ceea ce privește, în primul rând, data la care trebuie să fi existat legături structurale între cedent și cesionar și perioada în care legăturile menționate trebuie să fi existat între aceștia pentru a se putea decide în sensul existenței unui caz de continuitate economică, este necesar să se arate că Curtea a admis existența unui astfel de caz în situații în care transferul de activități a avut loc în perioada încălcării, iar între cedent și cesionar au existat legături structurale în această perioadă (Hotărârea ETI și alții, EU:C:2007:775, punctele 45 și 50) și în situații în care transferul respectiv avusese loc după încetarea încălcării, cu condiția ca legăturile structurale dintre cele două entități să fi existat la data acestui transfer (a se vedea în special Hotărârea Aalborg Portland și alții/Comisia, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P și C-219/00 P, EU:C:2004:6, punctele 59, 351, 356 și 357). În niciun caz, Curtea nu a indicat că era necesar ca aceste legături să persiste până la adoptarea deciziei de sancționare a încălcării.
- 50 Astfel cum a arătat avocatul general la punctul 68 din concluzii, trebuie să se deducă de aici că data pertinentă pentru a aprecia, în vederea stabilirii existenței unei situații de continuitate economică, dacă este vorba despre un transfer de activități în interiorul unui grup sau între întreprinderi independente trebuie să fie cea a transferului însuși.
- 51 Deși este necesar ca la acea dată să existe, între cedent și cesionar, legături structurale care să permită să se considere, în conformitate cu principiul răspunderii personale, că cele două entități formează o singură întreprindere, nu se impune totuși, având în vedere finalitatea urmărită de principiul continuității economice, ca aceste legături să persiste pe întreaga perioadă rămasă a încălcării sau până la adoptarea deciziei de sancționare a încălcării. Astfel, după cum s-a amintit la punctul 40 din prezenta hotărâre, aplicarea acestui principiu urmărește să prevină ca efectul util al normelor de concurență să fie compromis ca urmare a restructurărilor sau a cesiunilor care afectează întreprinderile în cauză. La această considerație trebuie adăugat că principiul securității juridice impune ca imputarea unei răspunderi să nu depindă de realizarea unui eveniment fortuit și incert, precum o nouă modificare organizațională decisă de întreprinderile în cauză.
- 52 În același mod și pentru aceleași motive, nu este necesar ca legăturile structurale care permit să se stabilească existența unei situații de continuitate economică să persiste pe o perioadă minimă care ar putea fi, în orice caz, definită numai de la caz la caz și retroactiv.
- 53 În ceea ce privește, în al doilea rând, luarea în considerare, în scopul de a reține existența unei continuități economice, a obiectivului urmărit prin transferul de activități, principiul securității juridice determină de asemenea eliminarea ca lipsită de relevanță a împrejurării, evidențiate la punctul 115 din hotărârea atacată, potrivit căreia entitatea cesionară a fost creată și a primit activele în vederea unei cesiuni ulterioare către un terț independent. Luarea în considerare a motivației economice aflate la originea creării unei filiale, precum și a obiectivului, urmărit pe termen mai mult sau mai puțin îndepărtat, al unei cesiuni a acestei filiale către o întreprindere terță ar introduce astfel, în cadrul punerii în aplicare a principiului continuității economice, factori subiectivi incompatibili cu o aplicare transparentă și previzibilă a acestui principiu.
- 54 În ceea ce privește, în al treilea rând, afirmația, menționată la punctul 116 din hotărârea atacată, potrivit căreia Comisia, în condițiile speței, ar fi trebuit să impute foștilor operatori răspunderea pentru încălcarea săvârșită înainte de transferul de activități, este necesar să se arate că aceasta se înscrie în cadrul unui raționament eronat, prin care Tribunalul a eliminat de la bun început existența

unei continuități economice. Nu este mai puțin adevărat că, potrivit unei jurisprudențe constante, atunci când este stabilită o astfel de situație, faptul că entitatea care a săvârșit încălcarea există încă nu împiedică, în sine, sancționarea entității căreia aceasta i-a transferat activitățile sale economice (a se vedea în special Hotărârea Versalis/Comisia, EU:C:2013:386, punctele 52-54).

55 În lumina considerațiilor de mai sus, trebuie să se constate că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când a statuat, la punctele 115 și 116 din hotărârea atacată, fără a lua în considerare legăturile care existau între ITR SpA și ITR Rubber la data transferului de activități intervenit între aceste două entități, că o situație de continuitate economică era exclusă în speță din cauza lipsei unor legături structurale între entitatea cedentă și entitatea cesionară, pe care le identificase ca fiind Saiag SpA sau ITR SpA și Parker-Hannifin.

56 O astfel de eroare ar putea fi însă inoperantă în ipoteza în care, în orice caz, o situație de continuitate economică ar trebui exclusă din cauza lipsei unor legături efective între ITR SpA și ITR Rubber. Aceasta este perspectiva în care trebuie analizat argumentul intimatelor potrivit căruia Tribunalul a eliminat în mod întemeiat existența unei situații de continuitate economică, întrucât Comisia a omis, în decizia în litigiu, să verifice dacă ITR Rubber se afla sub controlul efectiv al ITR SpA.

– Cu privire la aprecierea existenței unor legături efective între entitatea cedentă și entitatea cesionară

57 În această privință, trebuie arătat că în considerentul (370) al deciziei menționate Comisia a constatat în mod expres că, la data transferului de activități între cele două societăți, acestea erau unite pe plan economic printr-o legătură de la societate-mamă la filială deținută 100 % și făceau parte din aceeași întreprindere.

58 Or, potrivit unei jurisprudențe consacrate, în cazul particular în care o societate-mamă deține totalitatea sau cvasitotalitatea capitalului filialei sale care a săvârșit o încălcare a normelor de concurență ale Uniunii, există o prezumție relativă potrivit căreia respectiva societate-mamă exercită efectiv o influență decisivă asupra filialei sale. Într-o asemenea situație, este suficient să se dovedească de către Comisie că totalitatea sau cvasitotalitatea capitalului unei filiale este deținută de societatea sa mamă pentru a se considera că prezumția menționată este aplicabilă (a se vedea în special Hotărârea Akzo Nobel și alții/Comisia, C-97/08 P, EU:C:2009:536, punctul 60, Hotărârea Eni/Comisia, C-508/11 P, EU:C:2013:289, punctul 47 și jurisprudența citată, precum și Hotărârea Schindler Holding și alții/Comisia, C-501/11 P, EU:C:2013:522, punctele 105-111).

59 Intimatele nu pot susține că decizia în litigiu nu conține nicio mențiune cu privire la această jurisprudență, întrucât o referință explicită la aceasta din urmă figurează în considerentul (325) al deciziei menționate. Acestea nu pot nici să invoce, în stadiul recursului, o încălcare a dreptului la apărare întemeiată pe faptul că această prezumție nu a fost pusă în discuția părților în cursul procedurii administrative. Din moment ce nu au invocat o astfel de încălcare în cererea lor de sesizare a instanței depusă la Tribunal, în care s-au limitat să conteste temeinicia aplicării respectivei prezumții în cazul lor, un astfel de argument trebuie, în orice caz, respins ca inadmisibil întrucât este nou (a se vedea în special Hotărârea Gascogne Sack Deutschland, C-40/12 P, EU:C:2013:768, punctele 51 și 52).

60 Întrucât intimatele susțin că, în Hotărârea ETI și alții (EU:C:2007:775, punctele 50 și 51), Curtea, deși a luat act de existența unei legături structurale între două dintre entitățile în cauză, și anume că erau deținute de aceeași autoritate publică, a lăsat totuși în sarcina instanței naționale să verifice dacă aceste entități au fost „sub tutela” respectivei autorități, este suficient să se arate că este normal ca, în cadrul unei trimiteri preliminare în care aprecierea faptelor revine instanței naționale, Curtea lasă acesteia din urmă responsabilitatea de a verifica raporturile pe care le aveau entitățile în discuție în această cauză, dintre care două erau organisme publice.

- 61 În speță, în schimb, sunt în discuție numai două societăți comerciale, dintre care una deține totalitatea capitalului alteia, situație care corespunde cazului vizat de Hotărârea Akzo Nobel și alții/Comisia (EU:C:2009:536). Contrar tezei susținute de intimat, Comisia se întemeia, așadar, pe prezumția exercitării de către societatea-mamă ITR SpA a unei influențe decisive asupra politicii comerciale a filialei sale ITR Rubber.
- 62 Cu toate acestea, trebuie subliniat că prezumția respectivă de exercitare efectivă a unei influențe determinante este refragabilă și poate fi răsturnată prin prezentarea unor elemente de probă suficiente pentru a demonstra că filiala se comportă în mod autonom pe piață. În acest scop, revine entităților în cauză sarcina de a prezenta orice element referitor la legăturile economice, organizatorice și juridice care unesc filiala în discuție de societatea-mamă și pe care le consideră ca fiind de natură să demonstreze că filiala și-a stabilit în mod autonom comportamentul pe piață și că, prin urmare, acestea nu constituiau o entitate economică unică (a se vedea în special Hotărârea Elf Aquitaine/Comisia, C-521/09 P, EU:C:2011:620, punctele 56, 58 și 65, precum și jurisprudența citată).
- 63 În speță, din dosarul transmis Curții reiese că, în cererea lor de sesizare a instanței depusă la Tribunal, intimatele au susținut că legăturile economice, organizatorice și juridice care au unit ITR SpA și ITR Rubber în perioada cuprinsă între crearea acestei din urmă societăți, la 27 iunie 2001, și cesionarea sa către Parker-Hannifin, la 31 ianuarie 2002, nu permiteau ITR SpA să exercite o influență decisivă asupra filialei sale. Intimatele au arătat în această privință că, de la crearea sa până la 1 ianuarie 2002, ITR Rubber nu a exercitat nicio activitate economică. De la încheierea, la 5 decembrie 2001, între ITR SpA și Parker-Hannifin a contractului având ca obiect cesiunea și achiziționarea ITR Rubber, raporturile dintre ITR SpA și ITR Rubber ar fi fost guvernate de acest contract, prezentat în fața Tribunalului, ale cărui clauze ar fi împiedicat ITR SpA să exercite vreo influență asupra ITR Rubber. Aceste argumente au fost însă contestate de Comisie.
- 64 Tribunalul, întrucât a exclus de la bun început existența unei situații de continuitate economică, nu a examinat nici argumentele, nici elementele de probă prezentate de Parker ITR și de Parker-Hannifin, nici obiecțiile Comisiei.
- 65 Din considerațiile de mai sus reiese că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept prin aceea că a omis să examineze, în scopul de a verifica dacă Comisia aplicase în mod corect principiul continuității economice, elementele care îi fuseseră prezentate de părți cu privire la existența sau la absența unor legături efective sub forma unei influențe decisive a ITR SpA asupra ITR Rubber.
- 66 În consecință, primul motiv trebuie admis, iar hotărârea atacată trebuie anulată în măsura în care Tribunalul a statuat, pentru motivele indicate la punctele 115 și 116 din această hotărâre, că răspunderea Parker ITR nu poate fi reținută pentru perioada încălcării anterioare datei de 1 ianuarie 2002.
- 67 Pentru a se asigura coerența și în interesul securității juridice, este necesar să se precizeze că, contrar celor susținute de intimat, hotărârea atacată trebuie anulată și în măsura în care, pe cale de consecință și fără nicio examinare pe fond, Tribunalul a anulat, la punctele 139 și 140, 145 și 146, precum și 253 și 254 din hotărârea atacată, majorarea amenzii aplicate în decizia în litigiu ca urmare a rolului de conducător avut de Parker ITR în cadrul înțelegerii în perioada cuprinsă între luna iunie 1999 și luna septembrie 2001.

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe faptul că Tribunalul a statuat ultra petita și a încălcat principiul nediscriminării

Argumentele părților

- 68 Comisia susține că, prin reducerea cu 100 000 de euro a cuantumului în limita căruia Parker-Hannifin, în calitate de societate-mamă, trebuie să răspundă în solidar pentru plata amenzii aplicate Parker ITR, Tribunalul a statuat *ultra petita*. Astfel, prin acțiunea formulată, Parker-Hannifin nu ar fi contestat nici durata efectivă a participării sale la încălcare, pe care Tribunalul a confirmat-o de altfel la punctele 129 și 256 din hotărârea atacată, nici factorul aferent duratei aplicat de Comisie la calculul cuantumului amenzii.
- 69 Comisia observă că motivarea dată la punctul 257 din hotărârea atacată pentru a justifica această reducere, potrivit căreia „răspunderea solidară a Parker-Hannifin nu poate fi reținută pentru perioada cuprinsă între 1 și 31 ianuarie 2002”, este lipsită de relevanță întrucât, în decizia în litigiu, răspunderea Parker-Hannifin nu a fost reținută pentru perioada în discuție.
- 70 În măsura în care Tribunalul a intenționat să facă referire la împrejurarea că durata participării Parker ITR la încălcare, astfel cum a fost reținută în hotărârea atacată, a fost mai lungă cu o lună decât cea reținută în privința Parker-Hannifin, Comisia arată că această majorare nu poate justifica o reducere. Astfel, ținând seama de metoda de rotunjire prevăzută la punctul 24 a doua teză din Orientările din 2006, care au fost aplicate tuturor destinatarilor deciziei în litigiu și la care Tribunalul s-a referit în hotărârea atacată, o diferență de o lună în durata încălcării nu ar putea fi luată în considerare în vederea stabilirii cuantumului de bază al amenzii. Procedând însă la o reducere pentru un astfel de motiv, Tribunalul ar fi încălcat principiul nediscriminării.
- 71 Potrivit Comisiei, Tribunalul ar fi trebuit cel puțin să motiveze rațiunile pentru care s-a îndepărtat de această metodă.
- 72 Cu titlu introductiv, intimatele susțin că, întrucât hotărârea atacată a fost pronunțată în cadrul unei proceduri care le privește numai pe ele însele, Tribunalul nu era ținut în principiu, în cadrul exercitării competenței sale de fond, de metoda de calcul al amenzii utilizată de Comisie.
- 73 Prin reducerea părții din amenda aplicată Parker ITR la a cărei plată Parker-Hannifin este considerată răspunzătoare în solidar, Tribunalul ar fi ținut seama în mod întemeiat de faptul că participarea acesteia din urmă, în calitate de societate-mamă a Parker ITR, la încălcare fusese mai scurtă cu o lună decât participarea directă a filialei sale. Orice altă abordare ar fi constituit o discriminare a Parker-Hannifin.

Aprecierea Curții

- 74 În ceea ce privește controlul jurisdicțional al deciziilor Comisiei prin care se aplică o amendă pentru încălcarea normelor de concurență, controlul de legalitate este completat de competența de fond care este recunoscută instanței Uniunii prin articolul 31 din Regulamentul nr. 1/2003. Această competență autorizează instanța, dincolo de simplul control al legalității sancțiunii, să substituie aprecierea Comisiei cu propria apreciere și, în consecință, să anuleze, să reducă sau să majoreze amenda sau penalitatea cu titlu cominatoriu aplicată (a se vedea în special Hotărârea KME Germany și alții/Comisia, C-389/10 P, EU:C:2011:816, punctul 130 și jurisprudența citată).
- 75 Pentru a respecta cerințele unui control de fond în sensul articolului 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene în ceea ce privește amenda, instanța Uniunii este obligată, în exercitarea competențelor prevăzute la articolele 261 TFUE și 263 TFUE, să examineze orice critică,

de drept sau de fapt, prin care se urmărește să se demonstreze că cuantumul amenzii nu este adecvat în raport cu gravitatea și durata încălcării (Hotărârea Telefónica și Telefónica de España/Comisia, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, punctul 200).

- 76 Exercițarea acestei competențe de fond nu echivalează însă cu un control din oficiu, iar procedura este contradictorie. Sarcina de a invoca motive împotriva deciziei atacate și de a prezenta elemente de probă în susținerea acestor motive revine, în principiu, reclamantului (a se vedea în special Hotărârea Telefónica și Telefónica de España/Comisia, EU:C:2014:2062, punctul 213 și jurisprudența citată).
- 77 În plus, astfel cum a subliniat avocatul general la punctul 113 din concluzii, Tribunalul are, în cadrul exercitării competenței sale de fond, anumite obligații. Printre acestea figurează obligația de motivare, care îi revine conform articolului 36 din Statutul Curții, aplicabil Tribunalului în temeiul articolului 53 primul paragraf din același statut, precum și principiul egalității de tratament. Exercițarea unei competențe de fond nu poate da naștere astfel, cu ocazia stabilirii cuantumului amenzilor care le sunt aplicate, unei discriminări între întreprinderile care au participat la o încălcare a normelor de concurență (Hotărârea Sarrió/Comisia, C-291/98 P, EU:C:2000:631, punctul 97).
- 78 În speță, Comisia a constatat în decizia în litigiu că Parker ITR participase la înțelegere în perioada cuprinsă între 1 aprilie 1986 și 2 mai 2007, iar Parker-Hannifin între 31 ianuarie 2002 și 2 mai 2007. Pentru acest motiv, Comisia a aplicat Parker ITR o amendă de 25 610 000 de euro, precizând că, din acest cuantum, Parker-Hannifin răspundea în solidar pentru suma de 8 320 000 de euro. Astfel cum reiese în special din cuprinsul punctului 448 din decizia în litigiu, faptul că răspunderea solidară a Parker-Hannifin a fost reținută numai pentru o parte din totalitatea amenzii aplicate Parker ITR se explică în special prin aplicarea, conform punctului 24 prima teză din Orientările din 2006, a unui factor de multiplicare egal cu numărul de ani de participare la încălcare, care este diferit în cazul celor două societăți.
- 79 În cererea lor de sesizare a instanței, Parker ITR și Parker-Hannifin au contestat durata încălcării care fusese reținută în sarcina lor în decizia în litigiu și au solicitat Tribunalului să reducă, pentru acest motiv, cuantumul amenzii care le-a fost aplicată prin decizia menționată.
- 80 La finalul examinării motivelor și a elementelor de probă prezentate de Parker ITR și de Parker-Hannifin, Tribunalul a statuat mai întâi că nicio încălcare nu putea fi reținută în sarcina Parker ITR pentru perioada anterioară datei de 1 ianuarie 2002. Pe cale de consecință, acesta a anulat de asemenea majorarea amenzii aplicate prin decizia în litigiu Parker ITR și Parker-Hannifin ca urmare a rolului de conducător avut de Parker ITR în cadrul înțelegerii în perioada cuprinsă între luna iunie 1999 și luna septembrie 2001.
- 81 Ulterior, în exercițarea competenței sale de fond, acesta a redus cuantumul amenzii aplicate Parker ITR la 6 400 000 euro, cuantum pe care Comisia nu îl contestă ca fiind neadecvat.
- 82 În acest stadiu, revenea, așadar, Tribunalului, în conformitate cu concluziile Parker-Hannifin, obligația de a recalcula în ce limită trebuia să fie considerată răspunzătoare în solidar această societate pentru noul cuantum al amenzii aplicate Parker ITR.
- 83 În acest scop, Tribunalul s-a întemeiat, la punctul 257 din hotărârea atacată, pe împrejurarea, necontestată în acțiunea cu care fusese sesizat și confirmată în hotărârea atacată, că Parker-Hannifin nu putea fi considerată răspunzătoare pentru încălcare, în calitatea sa de societate-mamă, pentru perioada cuprinsă între 1 și 31 ianuarie 2002. În această măsură și contrar celor arătate de Comisie, nu se poate reproșa Tribunalului că s-a pronunțat *ultra petita*.
- 84 Cu toate acestea, este necesar să se arate că Tribunalul a stabilit la 6 300 000 de euro cuantumului până la concurența căruia Parker-Hannifin trebuia să răspundă în solidar pentru amenda aplicată Parker ITR, fără a face referire la vreun alt element care să poată ține loc de motivare.

- 85 În aceste condiții, trebuie să se constate că Tribunalul a omis să furnizeze elementele necesare pentru a permite, pe de o parte, persoanelor interesate să cunoască motivele pentru care acesta a stabilit la acel nivel cuantumul amenzii aplicate Parker-Hannifin și, pe de altă parte, Curții să își exercite controlul cu privire la legalitatea reducerii operate, în special în lumina respectării principiului egalității de tratament, astfel cum este invocat de Comisie.
- 86 Prin urmare, al doilea motiv invocat de Comisie în susținerea recursului trebuie admis în măsura în care se întemeiază pe o încălcare a obligației de motivare.
- 87 În consecință, hotărârea atacată trebuie anulată în măsura în care, la punctul 257 din această hotărâre, Tribunalul a redus, fără nicio motivare, cu 100 000 de euro cuantumului pentru care Parker-Hannifin, în calitate de societate-mamă, trebuie să fie considerată răspunzătoare în solidar pentru plata amenzii aplicate Parker ITR.

Cu privire la argumentația intimatelor întemeiată pe încălcarea articolului 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003

Argumentele părților

- 88 În memoriul în răspuns, intimatele susțin că, în ipoteza în care primul motiv ar fi admis, partea din amendă pentru care Parker ITR ar fi considerată singura răspunzătoare nu poate, în conformitate cu articolul 23 alineatul (2) din Regulamentul CE nr. 1/2003, să depășească 10 % din cifra de afaceri pe care a realizat-o în cursul exercițiului financiar care a precedat adoptarea deciziei în litigiu.
- 89 În această privință, intimatele amintesc că, până la 31 ianuarie 2002, Parker ITR și Parker-Hannifin erau două întreprinderi distincte. Pentru acest motiv, ele au susținut în fața Tribunalului, în cadrul celui de al optulea motiv, că, în scopul stabilirii plafonului de 10 % aplicabil cuantumului amenzii pentru care Parker ITR ar putea fi considerată singura răspunzătoare pentru perioada anterioară datei de 31 ianuarie 2002, ar trebui, contrar modului în care Comisia a procedat în decizia în litigiu, să se ia în considerare numai cifra de afaceri realizată în 2008 de Parker ITR, iar nu cifra de afaceri consolidată a grupului Parker-Hannifin pentru același an. Intimatele adaugă că în acest sens s-a pronunțat avocatul general Wathelet în Concluziile sale prezentate în cauza YKK și alții/Comisia (C-408/12 P, EU:C:2014:66, punctele 96-145).
- 90 În ședință, Comisia a susținut că această argumentație trebuie respinsă ca inadmisibilă, întrucât nu a fost prezentată în cadrul unui recurs incident. Intimatele au răspuns că Tribunalul nu s-a pronunțat cu privire la acest aspect în hotărârea atacată.

Aprecierea Curții

- 91 Potrivit articolului 172 din Regulamentul de procedură, intrat în vigoare la 1 noiembrie 2012, orice parte din cauza relevantă care s-a aflat pe rolul Tribunalului care are interes în admiterea sau în respingerea recursului poate depune un memoriu în răspuns în termen de două luni de la notificarea cererii de recurs. Articolul 176 alineatul (1) din acest regulament menționează în plus că părțile prevăzute la respectivul articol 172 din regulamentul amintit pot depune un recurs incident în același termen precum cel prevăzut pentru depunerea memoriului în răspuns. În acest scop, articolul 176 alineatul (2) din același regulament prevede că recursul incident trebuie formulat prin înscris separat, distinct de memoriul în răspuns.
- 92 Pentru a stabili dacă această ultimă dispoziție este aplicabilă în prezentul context, este necesar să se examineze în prealabil dacă Tribunalul a analizat și a soluționat, în hotărârea atacată, problema de drept ridicată de Parker ITR și de Parker-Hannifin.

- 93 În această privință, este necesar să se arate că, la punctul 227 din hotărârea menționată, Tribunalul a făcut mai întâi referire la Hotărârea sa Tokai Carbon și alții/Comisia (EU:T:2005:220). Trebuie remarcat că această instanță s-a întemeiat pe aceeași hotărâre pentru a soluționa o problemă de drept similară, în Hotărârea sa YKK și alții/Comisia (T-448/07, EU:T:2012:322, punctul 193), care a făcut obiectul procedurii de recurs la care au făcut trimitere intimatelor în memoriul în răspuns.
- 94 La punctul 228 din hotărârea atacată, Tribunalul a statuat în continuare că al optulea motiv al acțiunii era nefondat în măsura în care se întemeia pe perioada încălcării ulterioară datei de 1 ianuarie 2002, inclusiv perioada cuprinsă între 1 și 31 ianuarie 2002, în care ITR Rubber nu aparținea încă grupului Parker-Hannifin.
- 95 Aprecierea efectuată de Tribunal se reflectă în metoda de calcul pe care a utilizat-o pentru a recalcula cuantumul amenzii aplicate Parker ITR, precum și la punctul 3 din dispozitivul hotărârii atacate, unde nu a făcut distincție între perioada cuprinsă între 1 și 31 ianuarie 2002 și perioada ulterioară acestei date.
- 96 În consecință, trebuie să se constate că Tribunalul a examinat în mod efectiv și a soluționat, în cadrul celui de al optulea motiv al acțiunii, problema de drept ridicată de Parker ITR și de Parker-Hannifin, respingând argumentația acestora.
- 97 În aceste condiții, întrucât intimatelor nu au formulat, astfel cum impune articolul 176 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, un recurs incident prin act separat, distinct de memoriul în răspuns, îndreptat împotriva aprecierii făcute de Tribunal cu privire la al optulea motiv al acțiunii lor, argumentația acestora cu privire la aplicarea articolului 23 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003 trebuie respinsă ca inadmisibilă.
- 98 Având în vedere toate considerațiile de mai sus, în special punctele 55, 66, 67 și 87 din prezenta hotărâre, punctele 1, 2 și 3 din dispozitivul hotărârii atacate trebuie anulate.

Cu privire la acțiunea în fața Tribunalului

- 99 În conformitate cu articolul 61 primul paragraf din Statutul Curții, în cazul în care anulează decizia Tribunalului, Curtea poate fie să soluționeze ea însăși în mod definitiv litigiul atunci când acesta este în stare de judecată, fie să trimită cauza Tribunalului pentru a se pronunța asupra acesteia.
- 100 În speță, Curtea consideră că litigiul nu este în stare de judecată, întrucât, pentru a aprecia dacă Comisia a aplicat în mod întemeiat sau neîntemeiat, în decizia în litigiu, principiul continuității economice în privința intimatelor trebuie să se examineze în prealabil dacă elementele pe care acestea din urmă le-au prezentat în acțiunea lor la Tribunal sunt suficiente pentru a răsturna prezumția potrivit căreia ITR SpA, în calitate de societate-mamă care deține întregul capital al ITR Rubber, a exercitat o influență decisivă asupra comportamentului filialei sale.
- 101 Se impune, în consecință, trimiterea cauzei Tribunalului spre rejudecare pentru ca acesta să se pronunțe cu privire la fond.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 102 Întrucât cauza este trimisă Tribunalului spre rejudecare, cererea privind cheltuielile de judecată aferente prezentei proceduri de recurs se soluționează odată cu fondul.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară și hotărăște:

- 1) **Anulează punctele 1-3 din dispozitivul Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene Parker ITR și Parker-Hannifin/Comisia (T-146/09, EU:T:2013:258).**
- 2) **Trimite cauza Tribunalului Uniunii Europene spre rejudecare pentru ca acesta să se pronunțe cu privire la temeinicia acțiunii.**
- 3) **Cererea privind cheltuielile de judecată se soluționează odată cu fondul.**

Semnături